

**5 POPULYAR
VƏ RAHAT
PRIORİTETLƏŞDİRMƏ
METODU**

MoSCoW

Nədir?

- Sadə və effektiv prioritetləşdirmə metodudur.

Necə İşləyir?

Tapşırıqlar dörd əsas kateqoriyaya bölünür:

- **Must-Have:** Layihə bu tapşırıqsız tamamlana bilməz.
- **Should-Have:** Əhəmiyyətlidir, lakin həyati kritik deyil.
- **Could-Have:** Faydalıdır, lakin təsiri azdır.
- **Won't-Have (this time):** Hələlik təxirə salınan işlər.

Nə Zaman İstifadə Etmək Olar?

- Qısa müddətli planlama üçün ideal (məsələn, sprint backlogs).

Tövsiyə: Uzunmüddətli və mürəkkəb yol xəritələri üçün bir o qədər də uyğun deyil, çünki subyektiv ola bilər.

RICE

Nədir?

- İşləri intuitivlikdən uzaqlaşdıraraq daha rəqəmli və sistemativ prioritetləşdirmə üsulu təqdim edir.

Necə İşləyir?

İşlər dörd əsas komponent əsasında qiymətləndirilir:

- **Reach (Əhatə):** İşin neçə insana təsir edəcəyi.
- **Impact (Təsir):** Təsirin əhəmiyyət dərəcəsi.
- **Confidence (İnam):** Təxminlərimizə əminlik səviyyəsi.
- **Effort (Zəhmət):** İşin icrası üçün tələb olunan resurs və vaxt.

Formula:

$$\text{RICE Score} = \frac{\text{Reach} \times \text{Impact} \times \text{Confidence}}{\text{Effort}}$$

Nə Zaman İstifadə Etmək Olar?

- Rəqəmlərlə prioritetləri qiymətləndirmək və xüsusi layihələrdə sistemativ yanaşma yaratmaq üçün idealdır.

Tövsiyə: Doğru nəticə üçün dəqiq data və müəyyən edilmiş şkalalar vacibdir.

Impact vs. Effort

Nədir?

- İşlərin təsirini və icra üçün tələb olunan zəhməti nəzərə alaraq prioritetləri müəyyən etmək üçün istifadə olunan sadə, lakin təsirli bir yanaşmadır.

Necə işləyir?

İşlər iki parametərə əsasən qiymətləndirilir:

- **Impact (Təsir):** Görüləcək işin təşkilata və ya müştərilərə faydası.
- **Effort (Zəhmət):** İcra üçün tələb olunan resurs və ya işin mürəkkəbliyi.

İkili parametərə əsasında əlimizdə bir matris yaranır:

- **Quick Wins** - Asan Qələbələr
- **Major Projects** - Əsas Layihələr
- **Fill-Ins** - Boşluq Doldurma
- **Time Sinks** - Vaxt İtkisi

Quick Wins	Major Projects
Fill-Ins	Time Sinks

Nə Zaman İstifadə Etmək Olar?

- Xüsusilə yüksək səviyyədə işləri planlaşdırmaq üçün idealdır.
- Sadəliyi səbəbindən təşkilatlar və komandalar arasında tez tətbiq oluna bilər.

Tövsiyyə:

- Modeli subyektiv qiymətləndirmə risklərindən qorumaq üçün daxili bir sistemin yaratmaq lazımdır.

WSJF

Nədir?

- SAFe ilə tanınan, işləri Cost of Delay və Job Size əsasında prioritetləşdirən bir metoddur. Məqsəd, vacib və az resurs tələb edən işləri ön sıraya çəkməkdir.

Necə işləyir?

Metod iki parametrlə əsasında işləyir:

- **Cost of Delay (Gecikmə Xərci):** İşin vaxtında tamamlanmamasının maliyyə və ya strateji nəticəsi.
- **Job Size (İş Həcmi):** İşin tamamlanması üçün tələb olunan resurs və ya vaxt.

Formula:

$$WSJF = \frac{\text{Cost of Delay}}{\text{Job Size}}$$

Nə Zaman İstifadə Etmək Olar?

- Kiçik və yüksək dəyərli işlərə öncəlik verir.

Təvsiyə:

- Hər parametrlə ayrı-ayrılıqda düzgün və sistemli qiymətləndirilməsi vacibdir.

NPV

Nədir?

- NPV (Xalis Cari Dəyər), böyük layihələr və portfel idarəçiliyində istifadə edilən maliyyə göstəricisidir. Gələcəkdə əldə ediləcək gəlirlərin bugünkü dəyərini müəyyən etməyə kömək edir.

Necə İşləyir?

- **Müsbət NPV:** Layihə mənfəətlidir və həyata keçirilməlidir.
- **Mənfi NPV:** Layihə zərərli və riskli hesab olunur.

Formula:

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{R_t}{(1+r)^t} - C_0$$

Nə Zaman İstifadə Etmək Olar?

- Böyük layihələrdə maliyyə qərarlarını obyektivləşdirir.
- Müxtəlif investisiya alternativlərini müqayisə etməyə imkan verir.

Tövsiyə:

- Prioritetləşdirmə zamanı maliyyə nəticələri ilə yanaşı strateji hədəfləri, müştəri tələblərini, bazar dinamikasını da nəzərdə saxlamaq lazımdır.

